

El Diacrític | Actualitzat el 04/09/2017 a les 07:00

?L'ofensiva final del front patriòtic (apunts dissidents)

«Legitimar el procés, però també el processisme ?doncs tots dos van de bracet-, implica situar-se en un binarisme molt difícil d'acceptar, almenys per a qui escriu: Estat català en forma de república o statu quo» | «Qui no vol l'Estat propi ?i, per tant, tampoc la república catalana- és franquista (o assimilable). Amb nosaltres o amb ells. Aquells que saben bé el que ens convé esperen que escollim correctament. Lenin i Stalin, des del seu reservat a l'Olimp dels grans estadistes, prenen nota amb atenció» | «Les reiterades apel·lacions als lligams llibertaris de la CUP, en forma de declaracions per part de destacats quadres del partit, s'han manifestat ?finalment- com a pura ciència-ficció»

Cartells de la campanya República des de Baix | Twitter Lluç Salellas

Puja la temperatura. El to de les declaracions, les piulades i els articles configuren una situació preliminar molt interessant quan resten menys de trenta dies per l'enèsima data fetitxe del moviment sobiranista. El carrer, en canvi, espera pacientment i disciplinat a rebre la convocatòria oficial per part dels quadres de comandament. Un exemple de revolta democràtica excepcionalment curiós, tot sigui dit. Es constata un tancament unànime al voltant d'un sol objectiu: aconseguir que l'1-O el màxim de gent possible -en forma de sufragis o mobilitzacions- expressi la seva voluntat en relació al futur polític de Catalunya. És a dir, aconseguir -finalment- una legitimació de dret d'allò que ha estat fins ara el procés. I legitimar el procés, però també el processisme - doncs tots dos van de bracet-, implica situar-se en un binarisme molt difícil d'acceptar, almenys per a qui escriu: Estat català en forma de república o statu quo. Els matisos, sobretot els grisos que empenyen des de l'antiautoritarisme i les pràctiques llibertàries o autònomes, també volen dir la seva malgrat que algú no acabi d'acceptar el qüestionament del seu monopoli -a hores d'ara és una realitat, encara que ens pesi- en el camp de l'antagonisme polític. Aquest algú no és altra cosa que la CUP i tot l'entorn vinculat d'alguna manera a l'esquerra independentista. Concretament, les seves veus autoritzades. Darrerament, i a parer meu, s'han passat de frenada.

Puc reconèixer la meua tristesa en veure confirmades algunes hipòtesis i assumir la inevitable distància amb persones a qui aprecio, però no mostrar-me del tot sorprès.

Era un matí de dimarts qualsevol. Mancava un poc menys d'un quart per les set del matí quan -en arribar a la plaça de l'estació de Molins de Rei- les cares del dictador feixista envaïren gairebé tot el meu camp visual. En un primer moment no vaig estar del tot segur. Òbviament s'intuïa força la figura del *caudillo* pel posat i el perfil (durant molts anys ens el vàrem menjar forçosament a les monedes), però vaig haver d'apropar-me completament a la sèrie de cartells per assegurar-me. «L'1 d'octubre, no votis. No a la república». Vaig dedicar uns segons a llegir i rellegir el missatge. Què estava passant? 'Els feixistes demanant l'abstenció?', em vaig preguntar sense pensar-ho gaire. En política res és impossible però allò fregava perillosament l'improbable. Abans d'anar a buscar el meu tren, vaig tenir temps de comprovar l'absència de cap tipus de signatura. Durant la mitja hora llarga de trajecte, no vaig parar de donar-li voltes a la mateixa idea: costava de creure que l'extrema dreta renunciés a reivindicar una campanya d'aquesta magnitud. Tot plegat resultava molt i molt estrany. Amb el pas de les hores -com tothom- vaig tenir coneixement del propòsit de la campanya, la coincidència amb el 18 de juliol i l'autoria d'aquesta.

La conclusió no va trigar gaire a pujar a la superfície, a fer-se manifesta la intenció de tot plegat. El front patriòtic -la *transversalitat* (m'agrada més interclassime) sobiranista en versió *progre*- havia decidit carregar-se qualsevol possible expressió d'abstencionisme crític assimilant-la, miserablement, tot sigui dit, al feixisme franquista. El to i les formes exploraven una dimensió totalment desconeguda, un canvi qualitatiu sense precedents. D'altra banda -paradoxalment-, i amb aquesta acció, una part de l'independentisme donava, sense saber-ho, carta de naturalesa i legitimitat (tot i que la tenia des de bon començament) a la posició antiautoritària i antiestatista. L'abstenció -conscient, activa i militant- en cas que no fos ridículament minoritària i anecdòtica (que per desgràcia ho és), es trobaria en condicions d'impugnar l'hegemonia que el discurs independentista ha assolit en bona part dels espais polítics de naturalesa antagonista: el que els acadèmics insisteixen a anomenar com a moviments socials. Dit d'una altra manera, reconèixer l'abstenció -públicament- com a una opció legítima, des d'un punt de vista anticapitalista i antiautoritari, implicaria el qüestionament automàtic de la idea -elevada fins a la categoria de dogma- segons la qual només a través dels Estats es poden propiciar escenaris reals d'emancipació i autodeterminació tan individual com col·lectiva. I, per descomptat, això no és un extrem que pugui acceptar fàcilment qui s'ha carregat a l'esquena la voluntat de tot un poble. El que toca ara és adoptar un posicionament sense fissures, després «ja veurem». En aquesta línia de raonament, les discrepàncies assumibles des de l'esquerra, per part del front patriòtic, només poden venir des de la lògica del centralisme territorial -unionisme- i l'ambigüitat davant el dret a l'autodeterminació. Qualsevol possibilitat de resposta antiautoritària, que posi en dubte l'existència mateixa de la burocràcia estatal, es veurà neutralitzada fàcilment amb accions com la que ha motivat aquest article. Qui no vol l'Estat propi -i, per tant, tampoc la república catalana- és franquista (o assimilable). Amb nosaltres o amb ells. Aquells que saben bé el que ens convé esperen que escollim correctament. Lenin i Stalin, des del seu reservat a l'Olimp dels grans estadistes, prenen nota amb atenció.

Hi ha qui insisteix a negar-ho. Diuen que la campanya no buscava la criminalització de l'abstenció, ni de l'abstencionisme com a opció política conscient, sinó que es dirigia fonamentalment contra «aquells que no deixen que votem», amb una clara intenció autoafirmativa. Manifestament fals, a parer meu. Permeteu-me que m'hi detingui tan sols un instant. Imaginem que el missatge que acompanyava el retrat del dictador hagués estat aquest: «L'1 d'octubre no us deixaré votar en cap cas. Mai hi haurà una república a Catalunya.» Potser vaig errar, però crec que aquesta sentència lliga meravellosament bé amb tot el relat del govern de l'estat espanyol i tot el seu desplegament jurídic-institucional-repressiu. També és molt coherent -com una mostra de l'evident continuïtat històrica de l'administració estatal que sorgí de la *transacció democràtica*- amb el que hagués dit el mateix Franco si n'hagués tingut l'oportunitat. Aquesta actitud es fonamenta en la profunda negació de qualsevol tipus de sobirania, tant individual com col·lectiva, que vulgui expressar-se al marge del que estableix l'ordre de coses vigent: en aquest cas, la indissoluble unitat de la nació espanyola. Però els cartells no deien això, ni de lluny. Amb una pirueta semiòtica

digna d'admiració, República des de Baix, ens plantejà un escenari fantàstic -digne d'un llargmetratge de sèrie B- en el qual Franco assumeix com un fet la celebració del referèndum i, efectivament, es posiciona per l'abstenció amb la intenció de deslegitimar-ho. Concretament, per aprofundir en el caràcter surrealista de tot plegat, rebutja la república i crida a l'abstenció. Més enllà de qualsevol tipus de valoració sobre els equilibris comunicatius i conceptuals d'aquesta acció propagandística, la campanya constitueix una claríssima crida a la participació dels independentistes, i assimila l'abstenció -sense distinció de forma- amb el feixisme.

D'altra banda, i final, en el marc de la política separada, del parlamentarisme mediàtic (i les declaracions a les xarxes), la campanya constituïa sense dubte un míssil dirigit a l'univers dels comuns, interpellant a posicionar-se cap a una de les dues bandes que els hi convé als processistes: el no (absolutament necessari perquè l'1-O no esdevingui un altre festival *independe*; per aquest motiu Franco no demana el vot negatiu al maleït pòster) o el sí (molt millor encara). Però, de retruc, i com he dit fa un moment, cercava neutralitzar qualsevol expressió de dissensió política amb el discurs sobiranista dominant segons el qual la *centralitat* rupturista passa per la creació d'un estat català en forma de república. I, personalment, que em reconec molt proper a l'antiburocratisme llibertari, els hi estic molt agraït. L'esmentada campanya ha contribuït -com poques situacions fins al moment- a esclarir la posició política, el veritable paradigma, de l'esquerra independentista. L'entorn, l'ecosistema, on es mouen com peixos a l'aigua amb tot un oceà per endavant. Les reiterades -des de 2012 tenim mediateca de sobres- apel·lacions als lligams llibertaris de la CUP, en forma de declaracions per part de destacats quadres del partit, s'han manifestat -finalment- com a pura ciència-ficció. No ha estat fàcil, s'ha de reconèixer, però el moment ha arribat. La posició *anticapi* s'ha amortitzat amb escreix i la disfressa ja no fa cap tipus d'efecte. En profund contrast, prendre consciència, reaccionar, passa, en primer lloc, per posar-se davant del mirall i rebre la decebedora imatge de la dicotomia política -el simplisme inassumible de qui et fa escollir entre tricorns o urnes- i, el que és més greu encara, la incapacitat de pensar formes i pràctiques emancipatòries que no passin per la constitució d'un Estat destinat a reforçar i perfeccionar la dominació de classe que ja patim. D'un Estat que encara no ha vist la llum i -només en potència però amb mitjans de primera divisió- comença a reproduir tot allò que vol deixar enrere per tal d'assolir la sublimació democràtica definitiva.

Isaac Arriaza és autor del blog Hic Rhodus, Hic Salta! Bitàcola de pensament antagonista i crítica de la cultura.